

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

A STUDY OF THE CONDITION AND OPERATIONAL PROBLEMS OF THE MORAL SCHOOL
OPERATIONS OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE LAMPANG LAMPHUN

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

ของ ภทรกรณ์ บุญยงค์

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. โสภา อำนวยรัตน์)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. ธารรัตน์ มาลัยแก้ว)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	ภทรภรณ์ บุญยงค์, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2566
อาจารย์ที่ปรึกษา:	รองศาสตราจารย์ ดร. โสภา อำนวยรัตน์
คำสำคัญ:	สภาพและปัญหา, โรงเรียนคุณธรรม, สพม.ลป ลพ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำนวน 315 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

Title: A STUDY OF THE CONDITION AND OPERATIONAL PROBLEMS OF THE MORAL SCHOOL OPERATIONS OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE LAMPANG LAMPHUN

Author: PHATARAKORN BOONYONK, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2023

Advisor: Associate Professor Dr. Sopa Umnuayrat

Keywords: Conditions and Operational Problems, Moral Schools, spmlpglpn

ABSTRACT

The objectives of this study were :1) to study the Conditions and Operational Problems of Moral Schools, 2) to compare the study of Conditions and Operational Problems of Moral Schools, classified by current location and the size of the school. The sample group used in this research were 315 administrators and teachers under the Secondary Education Service Area Office Lampang Lamphun, by purposive random sampling. The tool used in this research, was a questionnaire with a 5-point rating scale. Statistics used in data analysis were Percentage, Mean, Standard deviation, and t-test.

The results of the research were as follows: 1) The Operational Problems of Moral Schools, in the Educational Institute of the Secondary Education Service Area Office Lampang Lamphun as a whole and each aspect was at a high level, 2) large schools and small schools had Operational Problems of Moral Schools, in the Educational Institute of the Secondary Education Service Area Office Lampang Lamphun classified by the size of educational institutes as a whole and each aspect was significantly different at the .01 level

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้เกี่ยวข้องหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.โสภณ อำนวนรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องจนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นางทิพพา ใจใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนสบจางวิทยา ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และคำปรึกษาในการศึกษาต่อในครั้งนี้ และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการศึกษาต่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมภิกา พลอยโสภณ รองคณบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และ อาจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สัพโส ผู้ช่วยคณบดี สภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการแก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน วิทยาลัยการศึกษา และมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทั้งปวง และให้คำแนะนำระหว่างการศึกษาตลอดมาเหนือสิ่งอื่นใด

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวและนายพิริยพงษ์ ธรรมมาพิชชา ที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นพลังใจในยามที่เหน็ดเหนื่อย และให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน จนให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณค่าและคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบ เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และคณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ขอจงได้รับส่วนแบ่งความดีนี้ทุกท่านเทอญ

ภทรภรณ์ บุญยงค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	8
โรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌมศึกษาลำปาง ลำพูน	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
กรอบแนวคิดในการวิจัย	17
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	18
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	20
การวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 4 ผลการวิจัย	22
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	23
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน	24
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบ t (t-test)	31
บทที่ 5 บทสรุป.....	33
สรุปผลการวิจัย	33
อภิปรายผลการวิจัย	34
ข้อเสนอแนะ	36
บรรณานุกรม	39
ภาคผนวก	40
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	41
ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อ การวิจัย (Item Congruence Index: IOC)	42
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	46
ภาคผนวก ง เอกสารรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัย	52
ประวัติผู้วิจัย.....	53

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน.....	23
ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ในภาพรวมและรายด้าน	24
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความพอเพียง	25
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความกตัญญู.....	26
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต.....	27
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความรับผิดชอบ	28
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านอุดมการณ์คุณธรรม	30
ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	31

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 17

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 23 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม จากพระราชบัญญัติฯ จะเห็นได้ว่า ในการจัดการศึกษานั้น มิได้เน้น ความสำคัญแต่เรื่องของความรู้เพียงประการเดียว หากแต่เน้นความสำคัญในเรื่องของ คุณธรรมด้วย เป็นไปในลักษณะของการจัดการศึกษาให้ความรู้คู่คุณธรรม เปรียบเสมือน “คนเก่งกับคนดี” คนเก่ง คือ คนมีความรู้ เกิดปัญญาหรือฉลาดรู้ คนดี คือ คนที่มีคุณธรรม การศึกษาจำเป็นต้องกระทำให้คนมีคุณสมบัติพร้อมทั้งสองประการ แยกจากกันไม่ได้ คุณธรรมกับความรู้เป็นของคุณกันในตัวบุคคล บุคคลที่มีความรู้ ต้องมีคุณธรรม จึงจะทำให้ ตนเองและประเทศชาติก้าวหน้า เจริญรุ่งเรืองได้ ดังพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ดังนี้

“การจะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลตามความปรารถนา คือ ที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ด้วยนั้นจะอาศัยความรู้เพียงอย่างเดียวมิได้จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจและ ความถูกต้องเป็นธรรมประกอบด้วย เพราะเหตุว่าความรู้นั้นเป็นเหมือนเครื่องยนต์ที่จะทำให้ ยวดยานขับเคลื่อนไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวแล้วเป็นเหมือนหนึ่งพวงมาลัย และหางเสือ ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำพาให้ยวดยานดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ คือ ปลอดภัย จนบรรลุถึงจุดหมายที่พึงประสงค์ดังนั้นการที่จะประกอบกิจการงานเพื่อตนเพื่อส่วนรวมต่อไป ขอให้ทุกคนสำนึกไว้เป็นนิมิตโดยตระหนักว่างานสังคมและบ้านเมืองนั้น ถ้าขาดผู้มีความรู้ เป็นผู้บริหารดำเนินการ ย่อมเจริญก้าวหน้าไปได้ยาก แต่ถ้านั้นใดสังคมใดและบ้านเมืองใดก็ตาม ขาดบุคคลผู้มีความสุจริตแล้ว จะดำรงอยู่มิได้เลย...” (ชูลิทธิ ชูชาติ, 2561) การจะทำให้คนเกิด ความรู้คู่คุณธรรมได้นั้นต้องอาศัยการจัดการศึกษาเป็นสำคัญดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งการจัด การศึกษานั้น เป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิดการประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ (ปรัชญา เวสารัชช, 2554) และการจัดการศึกษาเพื่อนำพา ไปสู่การพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรมได้นั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นมา เพื่อพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรมอย่างแท้จริง

โครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, ม.ป.ป., สื่อออนไลน์) เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อดำเนินงานสืบสานพระราชปณิธาน เดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยรวมหารือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผลการหารือสรุปได้ว่าการพัฒนาคุณธรรมให้กับเยาวชนของชาติจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำ “โครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักรู้เข้าใจและมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติและสร้างความรู้สึกลึกซึ้งติดใจชีวิต รวมทั้งสร้างเครือข่ายชุมชน องค์กรแห่งคุณธรรม โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน สำหรับรูปแบบของโรงเรียนคุณธรรมนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อนและทำได้ง่าย เป็นการลงทุนต่ำแต่ได้กำไรมาก และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนได้จริง โดยหลักการของโรงเรียนคุณธรรมสามารถนำไปใช้ได้กับโรงเรียนในทุกศาสนา ไม่ผูกขาดกับศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เปรียบเสมือนเป็นคุณธรรมสากล ที่จะช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน “ลดลง” และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ “เพิ่มขึ้น” ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเยาวชน ผู้ปกครองและชุมชนได้อย่างยั่งยืน

เพื่อเป็นการสืบสานศาสตร์พระราชา และสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ และพระบรมราชาโชวาทด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อมุ่งปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ 1) พอเพียง 2) กตัญญู 3) ซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) ยุติธรรมคุณธรรม โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้แต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยร้อยละ 35

และปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โรงเรียนทุกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแรกที่ได้ดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครบถ้วนทุกโรงเรียนในสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้ตระหนักถึงความสำคัญว่า โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโครงการที่ดี ต้องทำทันที ต้องทำพร้อมกัน ต้องทำทั้งหมด จึงได้มอบหมายให้กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนนโยบาย และมีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด จำนวน 127 โรงเรียน กับ 1 สาขา ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา ถือเป็นเขตพื้นที่การศึกษาแรกที่ได้ดำเนินโครงการได้ร้อยละ 100

สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนคุณธรรมที่ผ่านมา พบว่ามีการศึกษาในขอบเขตที่แตกต่างกันออกไป เช่น 1) กนกวรรณ ชื่นใจจิตต์ (2561) ทำการวิจัยเรื่องการบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 5 ข้อเป็นตัวแปรในการศึกษา 2) อมรรัตน์ วงศ์ศรียา (2562) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้ใช้เรื่องของคุณธรรม จริยธรรม เป็นตัวแปรในการศึกษาสภาพและปัญหา และ 3) พงษ์พันธ์ ดิยะบุตร (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานวิจัยนี้ใช้มาตรฐานโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นตัวแปรในการศึกษาสภาพและปัญหา จากงานวิจัยที่กล่าวมา แม้ว่าจะเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมือนกัน แต่ประเด็นในการศึกษาของแต่ละงานวิจัย รวมถึงขอบเขตของการวิจัยนั้น มีความแตกต่างกัน และจากการทบทวนวรรณกรรม ทำให้ผู้วิจัย พบว่า มีการใช้กรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 5 ข้อ คือ 1) พอเพียง 2) กตัญญู 3) ซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) อุทิศการณคุณธรรม พบว่า มีการใช้เป็นตัวแปรนี้ในการศึกษาน้อยมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิด

โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังที่ได้กล่าวมา มาใช้เป็นขอบเขตด้านเนื้อหาในการที่จะศึกษา ทั้งนี้ ก็เพื่อเพิ่มงานวิจัยที่ใช้กรอบแนวคิด โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขึ้นมาเพื่อเป็น ข้อมูลในการวิจัยต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน, 2564, สื่อออนไลน์) ได้จัดทำโครงการยกระดับการ ดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน โดยโครงการนี้เป็นโครงการที่มี ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม และสอดคล้องกับตัวชี้วัดของ นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ที่ 50 คือ ร้อยละของโรงเรียน ดำเนินการให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องเป็นพลเมืองดีของชาติและ พลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และตัวชี้วัดที่ 51 คือ ร้อยละของโรงเรียน ดำเนินการให้ นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องเป็นพลเมืองดีของชาติและพลเมืองโลก ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ระดับคุณภาพดีขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนที่สังกัดอยู่ในโรงเรียนภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูนจึงมีความสนใจในการศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ทั้งนี้ก็เพื่อนำผลการวิจัยนำไปเป็นข้อเสนอแนะหรือแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการ โรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้
ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ตามขนาดของ
สถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ทั้ง 45 โรงเรียน เป็นประชากรจำนวน 1,839 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู ได้กลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากประชากรจำนวน 1,839 คน ใน 45 โรงเรียน โรงเรียนละ 7 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 315 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยทำการกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยนำกรอบแนวคิดของโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, ม.ป.ป., หน้า. 4-5) มาจัดทำขอบเขตด้านเนื้อหา เพื่อทำการศึกษาในงานวิจัยนี้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพอเพียง 2) ด้านความกตัญญู 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านความรับผิดชอบ และ 5) ด้านอุดมการณ์คุณธรรม

ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 45 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ทั้ง 45 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาที่นำมาศึกษาเฉพาะงานวิจัยนี้

แบ่งออกเป็น 2 ขนาด ดังนี้ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-1,500 คน 2) โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป

กรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หมายถึง ประเด็นตัวชี้วัดความสำเร็จในโครงการโรงเรียนคุณธรรมในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. พอเพียง หมายถึง การดำรงชีวิตพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยทำพอประมาณให้เหมาะสมกับตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ และฝึกตนเองให้รู้จักความพอดี พอเหมาะ ถ้าไม่พอดี ไม่พอเหมาะก็จะเกิดความทุกข์ใจได้

2. กตัญญู หมายถึง เป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งในสังคมมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ พ่อ แม่ ครู อาจารย์ ญาติพี่น้อง เป็นต้น ความกตัญญู เป็นคุณธรรมที่มนุษย์ควรปฏิบัติ และไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จ ต้องยกย่องเชิดชู บุพการี ครู อาจารย์ และทุกคนที่มีส่วนร่วม

3. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ยึดพระบรมราชาโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง เด็ก ๆ จึงต้องฝึกฝนอบรมให้เกิดขึ้นในตนเอง เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมีประโยชน์ และมีชีวิตที่สะอาดที่เจริญมั่นคง

4. ความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ต้องมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ โดยพร้อมใจกันเพื่อให้ลูกหลาน เยาวชน ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างคนดีให้บ้านเมือง

5. อุดมการณ์คุณธรรม หมายถึง การเสริมสร้างหลักธรรมมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยการบริหารหรือการปกครองที่ความถูกต้อง มีความยุติธรรม ร่วมมือร่วมใจกันมุ่งมั่นให้ระบบการศึกษาของชาติ ดำเนินไปด้วยความมั่นคง ยั่งยืน ด้วยจิตสำนึกทัศนคติ พฤติกรรมที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม พร้อมทั้งใช้หลักการให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ครูในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน สามารถนำแนวทางสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาและจัดการเรียนรู้ให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์

2. ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง
ลำพูน สามารถนำแนวทางสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา
ไปพัฒนาและต่อยอดในโอกาสต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 ความเป็นมาของโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 วัตถุประสงค์
 - 1.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.4 เปาหมายของโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.5 กรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.6 ตัวชี้วัดโรงเรียนคุณธรรม
2. โรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง “ช่วยสร้างคนดีให้บ้านเมือง” และพระราชทานหลัก 5 ประการ ในเรื่องครูและนักเรียนว่า “ให้ครูรักเด็กและเด็กรักครู ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อนไม่ให้แข่งขันกันแต่ให้แข่งขันกับตัวเอง และให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี” (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, ม.ป.ป.) เพื่อเป็นการน้อมนำพระราชกระแสรับสั่งดังกล่าวมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา จึงจัดทำ โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคัดเลือกโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไป

ในแนวทางเดียวกัน มีเป้าหมาย มีผลลัพธ์และมีผลผลิตที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างสำนักพัฒนา
 นวัตกรรมจัดการศึกษาจึงร่วมมือกับมูลนิธิยุวสถิรคุณ ในการประชุมอบรมพัฒนา
 ศึกษานิเทศก์ ให้ทราบแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม นอกจากนี้
 สำนักพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษาได้จัดทำเอกสารแนวทางการดำเนินงานโครงการ
 โรงเรียนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ซึ่งในเอกสารจะอธิบาย
 ความเป็นมาของโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 มาตราฐานโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโรงเรียนด้านผู้บริหารด้านครู
 และด้านนักเรียนในแต่ละด้าน ประกอบด้วยประเด็นการพิจารณาเกณฑ์การพิจารณาและ
 เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาตลอดจนแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฯ

ความเป็นมาของโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นการ
 ดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระ
 พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10
 ซึ่งรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยรวมหารือกับ
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับ
 เยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษา
 เพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตามนโยบาย
 ของกระทรวงศึกษาธิการ

โดยผลการหารือสรุปได้ว่าการพัฒนาคุณธรรมให้กับเยาวชนของชาติจำเป็นต้อง
 ดำเนินการจัดทำ “โครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”
 เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการ
 ศึกษาตระหนักรู้เข้าใจและมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดี
 อย่างเป็นธรรมชาติและสร้างความรู้สึกรับผิดชอบชีวิต รวมทั้งสร้างเครือข่ายชุมชน องค์การแห่ง
 คุณธรรม โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็น
 รูปธรรมที่ชัดเจน ฯ

รูปแบบของโรงเรียนคุณธรรมนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อนและทำได้ง่าย เป็นการลงทุนต่ำ
 แต่ได้กำไรมาก และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนได้จริง โดยหลักการของ

โรงเรียนคุณธรรมสามารถนำไปใช้ได้กับโรงเรียนในทุกศาสนาไม่ผูกขาดกับศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เปรียบเสมือนเป็นคุณธรรมสากล ที่จะช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน “ลดลง” และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ “เพิ่มขึ้น” ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเยาวชน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหาร-ครูและนักเรียนตระหนักรู้เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติสร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และภูมิใจในการทำความดี
2. เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียน สร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน และมีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. จำนวนนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
2. จำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
3. จำนวนผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ คือ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ อุดมการณ์คุณธรรม

เป้าหมายของโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานโดยมีตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ ในปีการศึกษา 2560 ที่กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 225 เขต และโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 35 เข้าร่วมโครงการและขยายผลการดำเนินงานให้มีความครอบคลุมโรงเรียนทุกแห่ง ในปีการศึกษา 2561

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนทุกคนมีความตระหนักรู้ เข้าใจ และคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ สร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ภูมิใจในการทำความดี และร่วมกันสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม ด้วยการขอความร่วมมือจากหน่วยงาน และองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ต่อเนื่อง และยั่งยืน

กรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธาน เดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 โดยโรงเรียนแต่ละแห่งต้องวิเคราะห์คุณธรรมอัตลักษณ์ของตนเองเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน รวมไปถึงการพัฒนาผู้บริหาร ครูและนักเรียนตามกรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

พอเพียง นิยาม การดำรงชีวิตพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยทำพอประมาณให้เหมาะสมกับตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ และฝึกตนเองให้รู้จักความพอดี พอเหมาะ ถ้าไม่พอดี ไม่พอเหมาะก็จะเกิดความทุกข์ใจในใจได้

กตัญญู นิยาม เป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งในสังคมมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ พ่อ แม่ ครู อาจารย์ ญาติพี่น้อง เป็นต้น ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่มนุษย์ควรปฏิบัติ และไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จ ต้องยกย่องเชิดชูบุพการี ครู อาจารย์ และทุกคนที่มีส่วนร่วม

ซื่อสัตย์สุจริต นิยาม ยึดพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ว่าความซื่อสัตย์สุจริต เป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง เด็ก ๆ จึงต้องฝึกฝนอบรมให้เกิดขึ้นในตนเอง เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมีประโยชน์ และมีชีวิตที่สะอาดที่เจริญมั่นคง

ความรับผิดชอบ นิยาม ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ต้องมีจิตสำนึกในบทบาท และหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ โดยพร้อมใจกันเพื่อให้ลูกหลาน เยาวชน ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างคนดีให้บ้านเมือง

อุดมการณ์คุณธรรม นิยาม การเสริมสร้างหลักธรรมมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยการบริหารหรือการปกครองที่ความถูกต้อง มีความยุติธรรม ร่วมมือร่วมใจกันมุ่งมั่นให้ระบบการศึกษาของชาติ ดำเนินไปด้วยความมั่นคง ยั่งยืน ด้วยจิตสำนึกทัศนคติ พฤติกรรมที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม พร้อมทั้งใช้หลักการให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้

ตัวชี้วัดโรงเรียนคุณธรรม

ตัวชี้วัดที่ 1 มีอุดมการณ์คุณธรรมในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

- ตัวชี้วัดที่ 2 มีกลไกและเครื่องมือในการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมร่วมกันทั้งโรงเรียน
- ตัวชี้วัดที่ 3 มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ สุจริต อดทนและเสียสละ ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัดที่ 4 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง
- ตัวชี้วัดที่ 5 มีกระบวนการ มีส่วนร่วม และสร้างความรับผิดชอบจากผู้เกี่ยวข้อง ในโรงเรียน
- ตัวชี้วัดที่ 6 มีองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านคุณธรรมฯ และบูรณาการไว้ในชั้นเรียน
- ตัวชี้วัดที่ 7 เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรมฯ

โรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน, 2564, สื่อออนไลน์) ได้จัดทำโครงการยกระดับการดำเนินงาน โรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน โดยโครงการนี้เป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม และสอดคล้องกับตัวชี้วัดของ นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ที่ 50 คือ ร้อยละของโรงเรียน ดำเนินการให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องเป็นพลเมืองดีของชาติและ พลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และตัวชี้วัดที่ 51 คือ ร้อยละของโรงเรียน ดำเนินการ ให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องเป็นพลเมืองดีของชาติและ พลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ระดับคุณภาพดีขึ้น

หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการโครงการ ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมของชาติ (โครงการโรงเรียน คุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินงานเพื่อสืบ สานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ที่ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ซึ่งได้รับ

มอบหมายภาระหน้าที่และงบประมาณ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข จึงได้ขับเคลื่อน การพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างคนดีตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาแห่งในหลวง รัชกาลที่ 10

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัชฌมศึกษาลำปาง ลำพูน
2. เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติของ ผู้ดำเนินงานตาม โครงการโรงเรียน คุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีผลงานเชิงประจักษ์ และ เผยแพร่เป็นแบบอย่างได้
3. เพื่อยกระดับการดำเนินงาน โรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ การพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ ติดตามโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาลำปาง ลำพูน

เป้าหมาย

1. เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

โรงเรียนทุกแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา ลำปาง ลำพูน จำนวน 45 โรงเรียน มีการส่งเสริมกิจกรรมตามโครงการ โรงเรียนคุณธรรมของสำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

ผู้บริหารสถานศึกษา, ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ในโรงเรียนคุณธรรม ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาลำปาง ลำพูน ทุกคน และมุ่งนำคุณธรรมมาเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนานักเรียนทุกคน ในโรงเรียนอย่างเหมาะสม

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

1. เชิงปริมาณ

ร้อยละ 9 ของโรงเรียน คุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาลำปาง ลำพูน ได้รับการยกระดับเป็นโรงเรียน คุณธรรมในระดับที่สูงขึ้น

2. เชิงคุณภาพ

ผู้บริหารฯ, ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน มีนวัตกรรม กระบวนการดำเนินงาน กิจกรรมตามโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนานักเรียน

งบประมาณ (บาท)

งบประมาณ 48,000 บาท (รอกการจัดสรร งบประมาณ ตามโครงการ โรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรมที่ 1 การนิเทศ กำกับ ติดตามฯ การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านระบบออนไลน์ หรือการนิเทศตามสภาพจริง (ดำเนินการบูรณาการกับการนิเทศชั้นเรียน ของกลุ่มนิเทศฯ) สถานที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูนผู้เข้าร่วมฯ คณะกรรมการดำเนินงานฯ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำนวน 18 คน และคณะกรรมการนิเทศคุณธรรมฯ จากเขตตรวจราชการที่ 15 จำนวน 3 คน รวม 21 คน

กิจกรรมที่ 2 การส่งเสริมและการคัดเลือกครูชนคนคุณธรรมและนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สถานที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ผู้เข้าร่วมประชุมฯ คณะกรรมการดำเนินงานฯ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำนวน 18 คน

การประเมินผล

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

เชิงปริมาณ

ร้อยละ 9 ของโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ได้รับการยกระดับเป็น โรงเรียนคุณธรรมในระดับที่สูงขึ้น

เชิงคุณภาพ

ผู้บริหารฯ, ครูและบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน มีนวัตกรรม/กระบวนการดำเนินงานกิจกรรมตามโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนานักเรียน

วิธีการวัด/ประเมินผล

1. การเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน
 2. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ฯ
- เครื่องมือที่ใช้
1. แบบรายงานผลการดำเนินงาน
 2. แบบนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณธรรมในหลากหลายประเด็น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กนกวรรณ ชื่นใจจิตต์ (2561) ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามอันดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความกตัญญู ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ ด้านอุดมการณ์คุณธรรมและด้านความพอเพียง ตามลำดับ 2. การเปรียบเทียบการบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามประเภทกรรมการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์สุจริต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์สุจริต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อมรรัตน์ วงศ์ศรียา (2562) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ข้อที่ 1.1 สภาพ คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน คุณธรรม ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด พบว่า 1) ด้านความ รับผิดชอบ นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ หลีกเลี้ยงงานที่ตัวเองต้อง รับผิดชอบ เช่น การทำความสะอาดเวรประจำวัน และบริเวณอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ไม่ส่ง การบ้าน ไม่เก็บขยะ ไม่ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน และขาดความรับผิดชอบในการทำงาน 2) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่านักเรียนบางส่วน ไม่แต่งกายตามระเบียบของโรงเรียนนักเรียน ชายชอบเอาเสื้อออกนอกกางเกง ไม่เข้าแถวซื้อสินค้า ไม่เข้าแถวรับประทานอาหารกลางวัน ไม่ทิ้งขยะ ลงในถังขยะ คู้กันเสียงดังเวลาร่วมกิจกรรมเคารพธงชาติและร่วมกิจกรรมอื่น ๆ วางรองเท้าไม่ เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เดินเป็นแถวเวลาเข้าชั้นเรียนและขึ้นรถกลับบ้าน 3) ด้านความมี จิตสาธารณะ พบว่า นักเรียนบางส่วนไม่ช่วยรักษาทรัพย์สินของส่วนรวมของโรงเรียน ไม่มีจิต สาธารณะเป็นต้น ข้อที่ 1.2 ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรมของ สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด จากการสังเกต และสอบถาม พบว่า 1) นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ขาดความมีระเบียบวินัย และขาดการมี จิตสาธารณะ 2) ครูและบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะ ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

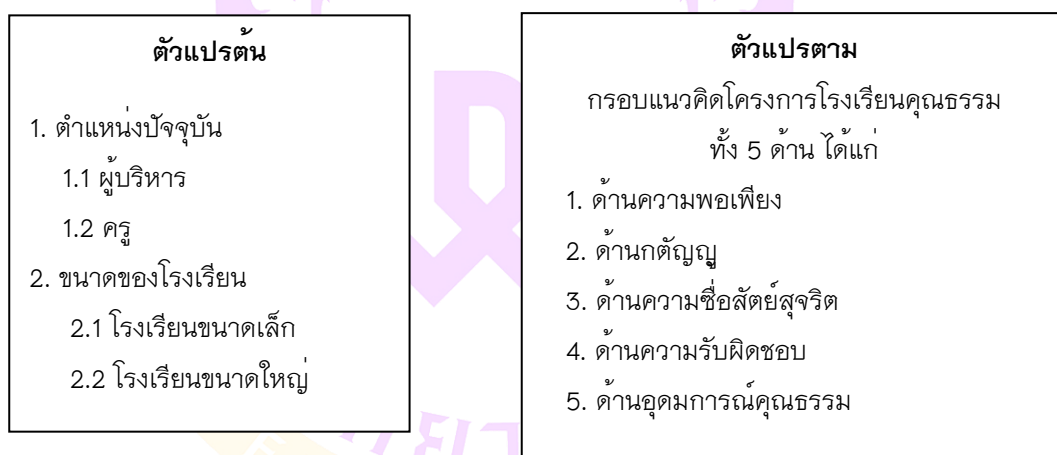
2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด พัฒนาทั้ง 3 ด้าน ในวงรอบที่ 1 ใช้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการงานคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมสอน สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมวันสุดสัปดาห์และ 5) กิจกรรมพบพระพบธรรม ในวงรอบที่ 2 ใช้ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการงานคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมสอน สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมวันสุดสัปดาห์ โดยเชิญวิทยากรภายนอกให้ความรู้แก่นักเรียน

3. ผลการติดตามการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรมของ สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ทำใ้ นักเรียนโรงเรียนบ้านนาแมด จำนวน 138 คน มีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น มีระเบียบวินัย มากขึ้นและมีจิตสาธารณะมากขึ้นกว่าก่อนการพัฒนา

พงษ์พันธ์ ดิยะบุตร (ดิยะบุตร, 2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษา การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา โดยผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านโรงเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านครู 2) ปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาสูงสุด คือ ด้านครู และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ปัญหาต่ำสุด คือ ด้านโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน โรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน โดยใช้กรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรม ทั้ง 5 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดในการ วิจัยในครั้งนี้ ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 1,839 คน ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ทั้งหมด 45 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครู โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้ง 45 โรงเรียน โรงเรียนละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 315 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน โดยมีข้อคำถาม 5 ด้าน ดังนี้ คือ 1) ด้านความพอเพียง 2) ด้านความกตัญญู 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านความรับผิดชอบ และ 5) ด้านอุดมการณ์คุณธรรม โดยแบบสอบถามเป็นรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Rating Scale)

โดยปรับปรุงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด (2545) มีเกณฑ์การให้ระดับค่าคะแนนความต้องการ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์ในการแปลความหมายของแต่ละระดับความต้องการ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ โดยปรับปรุงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึงมีเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม
- ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึงมีเกณฑ์การประเมินดี
- ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึงมีเกณฑ์การประเมินปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึงมีเกณฑ์การประเมินน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึงมีเกณฑ์การประเมินน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม มีข้อความตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการบริหารหลักสูตร จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตัวแปรที่มี ลักษณะร่วมกัน และเลือกตัวแปรมาพัฒนาเพื่อทำการศึกษาในงานวิจัยนี้ด้วยกัน 5 ด้าน ดังนี้ คือ คือ 1) ด้านความพอเพียง 2) ด้านความกตัญญู 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านความ รับผิดชอบ และ 5) ด้านอุดมการณ์คุณธรรม

2. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความคิดเห็น ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเครื่องมือ รวมทั้งปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่อาจารย์ ที่ปรึกษาได้แนะนำ ก่อนที่จะนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง

3. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบ ดังรายนามต่อไปนี้

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาษาไทยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมภา พลอยโสภณ รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

3.3 อาจารย์ ดร.ณัฐวดี สัพโส ผู้ช่วยคณบดีวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

เมื่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ตรวจสอบแล้ว จึงนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

ข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องหรือไม่ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น วัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

เมื่อวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามเสร็จแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยโดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) จากการตรวจสอบความเที่ยงตรงพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งหมดเท่ากับ 0.93 และค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และทำการเลือกข้อคำถามที่ใช้ได้ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) กับประชากร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จากนั้นนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาหรือ Alpha Coefficient (α -Coefficient) ของ Cronbach (Cronbach, 1990) ซึ่งแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.941 จากนั้นทำการพัฒนาแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแบบสอบถามส่งผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาที่โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ทั้งหมด 45 โรงเรียน

3. จากข้อที่ 2 ขอความอนุเคราะห์โรงเรียนตอบแบบสอบถามผ่านแบบสอบถามออนไลน์ Google Forms โดยการสแกน QR Code เพื่อตอบแบบสอบถามตามหนังสือที่แนบไป

4. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่เสร็จสิ้นแล้ว มาตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์เรียบร้อย เพื่อทำการจัดระบบข้อมูลของแบบสอบถามและนำสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ตอบคำถามครบถ้วน สมบูรณ์แล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ตามความคิดเห็นผู้ที่ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบที (t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (Validity) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาหรือ Alpha Coefficient (α -Coefficient) โดยใช้สูตรของ Cronbach (Cronbach, 1990)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบที (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน 2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน 3) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในบทที่ 4 นี้ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปรากฏตามรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และตำแหน่ง ในปัจจุบัน

ที่	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	ขนาดของสถานศึกษา		
	ขนาดใหญ่	56	17.78
	ขนาดเล็ก	259	82.22
	รวม	315	100.0
2.	ตำแหน่งในปัจจุบัน		
	2.1 ผู้บริหาร	90	28.57
	2.2 ครู	225	71.43
	รวม	315	100.0

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นถึงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดของสถานศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 82.22 รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และครู จำนวน 225 คิดเป็นร้อยละ 71.43

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ในภาพรวมและรายด้าน

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน โรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1) ด้านความพอเพียง	4.39	0.66	มาก	1
2) ด้านความกตัญญู	4.28	0.64	มาก	2
3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.27	0.66	มาก	4
4) ด้านความรับผิดชอบ	4.26	0.65	มาก	5
5) ด้านอุดมการณ์คุณธรรม	4.30	0.64	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.30	0.45	มาก	

จากตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพอเพียง ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ด้านความกตัญญู ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.49) และด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.50)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความพอเพียง

ด้านความพอเพียง	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ครู บุคลากร และนักเรียนมีการดำรงชีวิตพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยใช้จ่ายพอประมาณให้เหมาะสมกับตนเองไม่ฟุ้งเฟ้อ	4.53	0.70	มากที่สุด	1
2. โรงเรียนการจัดฝึกอบรมแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้รู้จักความพอดีพอเหมาะ ในการดำเนินชีวิต	4.36	0.64	มาก	5
3. โรงเรียนมีการดำเนินการตรวจสอบการทุจริตในองค์กรอยู่เสมอ	4.39	0.67	มาก	2
4. โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบและดำเนินการในด้านการใช้จ่ายด้วยความยุติธรรม	4.30	0.65	มาก	4
5. โรงเรียนดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมด้านความพอเพียงอย่างชัดเจน	4.35	0.66	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.39	0.66	มาก	

จากตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความพอเพียง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครู บุคลากร และนักเรียนมีการดำรงชีวิตพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยใช้จ่ายพอประมาณให้เหมาะสมกับตนเอง

ไม่พึงพอใจ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการดำเนินการตรวจสอบการทุจริตในองค์กรอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.67) และโรงเรียนดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมด้านความพอเพียงอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนการจัดฝึกอบรมแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้รู้จักความพอดี พอเหมาะ ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.66)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความกตัญญู

ด้านความกตัญญู	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนมีการจัดอบรมเพื่อปลูกฝังการรู้จักความกตัญญูกตเวทียอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	4.17	0.68	มาก	3
2. โรงเรียนมีการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียน ในด้านความกตัญญู	4.38	0.64	มาก	1
3. ผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียน ปฏิบัติตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความกตัญญูได้	4.29	0.61	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.28	0.64	มาก	

จากตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความกตัญญู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียนในด้านความกตัญญู ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียน ปฏิบัติตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความกตัญญูได้ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดอบรมเพื่อปลูกฝังการรู้จักความกตัญญูกตเวทียอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.68)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาเจตคติที่ดี ให้แก่นักเรียนเพื่อพัฒนาตนเองในด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.16	0.66	มาก	5
2. โรงเรียนมีกระบวนการเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง	4.42	0.63	มาก	1
3. โรงเรียนมีการจัดให้นักเรียนเข้าร่วมการอบรม สัมมนาเพื่อปลูกฝังเจตคติเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต	4.25	0.66	มาก	3
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรมปลูกฝังเจตคติเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตมาพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.31	0.66	มาก	2
5. โรงเรียนผ่านการประเมินคุณธรรมและมีความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน	4.22	0.68	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.27	0.66	มาก	

จากตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีกระบวนการเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.63) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรมปลูกฝังเจตคติเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตมาพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.66) และโรงเรียนมีการจัดให้นักเรียนเข้าร่วมการอบรม สัมมนาเพื่อปลูกฝังเจตคติเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.66) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาเจตคติที่ดี ให้แก่นักเรียนเพื่อพัฒนาตนเองในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.66)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความรับผิดชอบ

ด้านความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนมีกระบวนการดูแลมอบหมายงาน โดยประเมินได้จากการสังเกตด้านความรับผิดชอบได้	4.18	0.68	มาก	7
2. โรงเรียนมีการส่งเสริมโดยการจัดอบรมเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่ให้แก่บุคลากร	4.36	0.63	มาก	1
3. โรงเรียนได้จัดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีในการปฏิบัติงานที่เกิดจากความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร	4.27	0.65	มาก	2
4. โรงเรียนมีการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในบทบาท และหน้าที่ของให้แก่บุคลากรในโรงเรียน	4.27	0.67	มาก	3
5. โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.23	0.64	มาก	5

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
6. โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาต่อไป	4.23	0.66	มาก	6
7. โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเคารพกฎเกณฑ์กติกา โดยมีหลักฐานการประเมินอย่างชัดเจน	4.25	0.62	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.26	0.65	มาก	

จากตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านความรับผิดชอบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีการส่งเสริมโดยการจัดอบรมเรื่องความรับผิดชอบ ในหน้าที่ให้แก่บุคลากร ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.63) รองลงมา โรงเรียนได้จัดให้มีการถ่ายทอด ประสบการณ์ที่ดีในการปฏิบัติงานที่เกิดจากความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.65) และโรงเรียนมีการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในบทบาท และหน้าที่ของ ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีกระบวนการดูแลมอบหมายงาน โดยประเมินได้จากการสังเกตด้านความ รับผิดชอบได้ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.68)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านอุดมการณ์คุณธรรม

ด้านอุดมการณ์คุณธรรม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนมีการเสริมสร้างหลักธรรมมาภิบาลให้แก่บุคลากรในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง	4.15	0.67	มาก	7
2. โรงเรียนมีวิธีการในการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความยุติธรรมเสมอ	4.37	0.61	มาก	1
3. โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติงานด้วยความร่วมมือร่วมใจกันมุ่งมั่นให้ระบบการศึกษาของชาติ ดำเนินไปด้วยความมั่นคง ยั่งยืน ด้วยจิตสำนึก ทศนคติ พฤติกรรมที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม พร้อมทั้งใช้หลักการให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้	4.31	0.64	มาก	4
4. โรงเรียนมีคู่มือ/แนวปฏิบัติ/เอกสาร โรงเรียนคุณธรรม ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด	4.32	0.61	มาก	3
5. โรงเรียนมีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามคู่มือ/แนวปฏิบัติ/เอกสาร ของโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด	4.30	0.63	มาก	6
6. โรงเรียนมีการสำรวจความคิดเห็นด้านความโปร่งใส ความเป็นธรรมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.31	0.65	มาก	5
7. โรงเรียนมีการรายงานผลการปฏิบัติงานและมีการเผยแพร่สู่ สาธารณชน	4.35	0.65	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.30	0.64	มาก	

จากตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ด้านอุดมการณ์คุณธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีวิธีการในการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความยุติธรรมเสมอ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.61) รองลงมา โรงเรียนมีการรายงานผลการปฏิบัติงานและมีการเผยแพร่สู่สาธารณชน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.65) และโรงเรียนมีคู่มือ/แนวปฏิบัติ/เอกสาร โรงเรียนคุณธรรม ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการเสริมสร้างหลักธรรมมาภิบาลให้แก่บุคลากรในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบ t (t-test)

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน	ขนาดใหญ่ (n = 56)		ขนาดเล็ก (n = 259)		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านความพอเพียง	4.49	0.35	3.56	0.38	15.087	.001*
2. ด้านความกตัญญู	4.44	0.35	3.60	0.39	13.195	.001*
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.42	0.37	3.52	0.30	17.623	.001*
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.39	0.42	3.58	0.32	14.588	.001*
5. ด้านอุดมการณ์คุณธรรม	4.40	0.42	3.70	0.40	10.805	.001*
เฉลี่ยรวม	4.43	0.35	3.59	0.28	17.680	.001*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนเล็ก มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานว่า ขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันทำให้มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปางลำพูน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากประชากรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 45 โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของ ลีเคิร์ท จำนวน 27 ข้อ คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (d-Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.941 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบที (t-test)

ในบทที่ 5 บทสรุป ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน มีผลสรุปดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดของสถานศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 82.22 รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และครู จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ตามวัตถุประสงค์ในการข้อที่ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน โดยศึกษาตัวแปรทั้ง 5 ด้าน พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพอเพียง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.66) และรองลงมา คือ ด้านความกตัญญู ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.64) ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.64) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.65)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน โดยผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูนนั้น ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพอเพียง เนื่องจากครู บุคลากร และนักเรียนมีการดำรงชีวิตพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยใช้จ่ายพอประมาณให้เหมาะสมกับตนเอง

ไม่พึงเพื่อ จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ทั้ง 45 โรงเรียน มีความตระหนัก และให้ความสำคัญกับโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการปลูกฝังให้โรงเรียนต่าง ๆ จากทั่วประเทศ มีคุณธรรม ในการดำเนินชีวิต และมีความพอประมาณ ใช้จ่ายหรือดำรงชีวิตตามวิถี ความพออยู่ พอดีพอเพียง ภูมิใจในสิ่งที่ตนเองมีโดยได้มีการปลูกฝังโดยการจัดอบรม ให้ความรู้ และแนวทางในการดำเนินชีวิตตามวิถีความพอเพียง และมีให้ความรู้อย่างชัดเจนต่อการดำเนิน ชีวิตตามความพอเพียง จากที่กล่าวมา ทำให้ด้านความพอเพียง เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ชื่นใจจิตต์ 2561 ที่พบว่า การบริหาร โครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัย พบว่า 1. การบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอ เมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามอันดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความกตัญญู ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ ด้านอุดมการณ์คุณธรรมและด้านความพอเพียง ตามลำดับ และการเปรียบเทียบการบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัด ระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์ สุจริต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์สุจริต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะเดียวกัน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะมีการวางแผนการดำเนินงาน และผลดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนคุณธรรมในด้านนี้ ยังมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการนั้น ได้มีการจัดทำแผน การดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมอย่างเป็นระบบ มีการระบุระยะเวลาการดำเนินการและ ผู้รับผิดชอบอย่างมีความเหมาะสมกับสภาพ และบริบทของโรงเรียน มีการกำหนด วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและกำหนดตัวชี้วัด ที่สามารถวัดได้

2. สำหรับปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรับผิดชอบเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากบริบทของโรงเรียนที่ได้มีการจัดกระบวนการดูแลมอบหมายงาน

โดยประเมินได้จากการสังเกตด้านความรับผิดชอบไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และโรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่ไม่ได้ส่งผลต่อการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาได้ และด้วยการทำงานอย่างหลากหลายช่วงอายุและเพศจึงทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย อีกทั้งในขณะที่บางโรงเรียนที่ได้มีการยกย่องชมเชยบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่นั้น อาจไม่สามารถทำให้บุคลากรพึงพอใจเท่าที่ควร ทั้งนี้หากโรงเรียนมีการส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรเคารพกฎเกณฑ์กติกา โดยมีหลักฐานการประเมินอย่างชัดเจน ต้องมีแนวทางที่ตกลงร่วมกันอย่างชัดเจนในแนวปฏิบัติ โรงเรียนยังต้องมีการจัดฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในบทบาท และหน้าที่ของให้แก่บุคลากรในโรงเรียนอย่างเต็ม ความสามารถและอย่างสม่ำเสมออีกด้วย จึงจะทำให้เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ อมรรัตน์ วงศ์ศรียา, 2562 ที่พบว่าปัญหาด้านความรับผิดชอบ เป็นด้านที่เกิด ปัญหามากที่สุด เพราะนักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ไม่รับผิดชอบงาน ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของตนเอง ไม่ส่งแบบฝึกหัด อีกทั้งยังขาดความรับผิดชอบ ในการทำงานต่าง ๆ

3. จากวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหา การดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอำเภอ ลำพูน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน จากสมมุติฐาน โรงเรียนขนาดใหญ่ กับโรงเรียนเล็ก มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนในสังกัดเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำเภอ ลำพูน แตกต่างกัน เป็นเพราะว่าเนื่องจากบริบท และ ขนาดของโรงเรียน รวมทั้งครูและบุคลากรในโรงเรียนนั้นมีศักยภาพในการแบ่งภาระงานต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ชื่นใจจิตต์, 2561 ที่ว่าเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำเภอ ลำพูน ผู้วิจัย ขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ควรให้ความสำคัญกับด้านความพอเพียง เช่น มีโรงเรียนการจัดฝึกอบรมแก่บุคลากร ในโรงเรียนเพื่อให้รู้จักความพอดี พอเหมาะ ในการดำเนินชีวิต อีกทั้งโรงเรียนควรมีการจัดตั้ง

คณะกรรมการในการตรวจสอบและดำเนินการในด้านการใช้จ่ายด้วยความยุติธรรม เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากการการจัดฝึกอบรมแก่บุคลากรนั้น เป็นการดำเนินการที่สำคัญที่จะช่วยให้เกิดเจตคติอันดีต่อความพอใจที่จะส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิตต่อไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ควรให้ความสำคัญกับด้านความกตัญญู ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อปลูกฝังการรู้จักความกตัญญูแก่เด็กที้อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง อีกทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียนควรมีกรอบแนวทางการปฏิบัติอย่างชัดเจนและมีหลักฐานที่สามารถประเมินได้ ถึงการปฏิบัติตามกรอบคิดโรงเรียนคุณธรรม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความกตัญญูได้ ทั้งนี้เนื่องจากการที่กล่าวมา จะทำให้การปฏิบัติตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม มีทิศทางในการดำเนินการอย่างชัดเจน จนสามารถนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียนคุณธรรมตามที่ต้องการได้

3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ควรให้ความสำคัญกับด้านความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งควรจัดให้มีการระดมการเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา อีกทั้งยังควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรมปลูกฝังเจตคติเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตมาพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อโรงเรียนมีการส่งเสริมโดยการจัดอบรมเพื่อพัฒนาเจตคติที่ดี ให้แก่นักเรียนแล้วนั้น จะส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่และเข้าใจอย่างถ่องถ้วนในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งนี้หากมีการปลูกฝังให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนแล้วนั้นย่อมส่งผลต่อการประเมินคุณธรรม และมีความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานที่จะตามมาด้วย

4. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ควรให้ความสำคัญกับด้านความรับผิดชอบ ทั้งนี้ด้านความรับผิดชอบที่โรงเรียนควรเน้นนั้น อาทิ ควรจัดให้มีการระดมการดูแลมอบหมายงาน โดยประเมินได้จากการสังเกตด้านความรับผิดชอบได้ และควรมีการยกย่องชมเชยบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ รวมถึงควรการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในบทบาท และหน้าที่ของให้แก่บุคลากรในโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์ทุกคน รวมถึงสำคัญต่อการทำงานในองค์กร ความรับผิดชอบจะเป็นสิ่งที่ทำให้องค์กรเกิดการพัฒนา และทำให้ก้าวสู่เป้าหมายโรงเรียนคุณธรรมตามกรอบแนวคิดของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

5. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ควรให้ความสำคัญกับด้านอุดมการณ์คุณธรรม เช่น มีการเสริมสร้างหลักธรรมมาภิบาลให้แก่บุคลากรในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง โรงเรียนมีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามคู่มือ/แนวปฏิบัติ/เอกสาร ของโรงเรียนคุณธรรม ตามแนวทางที่สำนักงาน และควรมีการสำรวจความคิดเห็น ด้านความโปร่งใส ความเป็นธรรมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากการเสริมสร้างหลักธรรมมาภิบาล จะทำให้บุคลากรมีแนวทางในการพัฒนาตนเองและองค์กรได้อย่างตรงเป้าหมาย ส่งผลให้มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม โดยใช้การวิจัยในรูปแบบการประเมินโครงการต่าง ๆ เช่น รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริค (Kirkpatrick) รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล สต๊ฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) รูปแบบการประเมินของราล์ฟ ดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ชื่นใจจิตต์. (2561). **การบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมืองจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.** ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูลิทธิ ชูชาติ. (2561). **ศาสตร์พระราชာเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.** เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2554). **หลักการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พงษ์พันธ์ ดิยะบุตร. (2562). **การศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน. (2564). **โรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน.** สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2565. จาก chrome-extension://efaidhbmnnnibpcajpcgicfindmkaj/http://www.sesalpglpn.go.th/wp-content/uploads/2023/02/spmlpglpn-action-plan-66-1.pdf.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (ม.ป.ป.). **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. โรงเรียนคุณธรรมสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน : มาตรฐานและตัวชี้วัด.** สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2565, จาก http://www.thaischool.in.th/_files_school/14101051/data/14101051_1_20180821-103306.pdf, .
- อมรรัตน์ วงศ์ศรียา. (2562). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.:กรณีโรงเรียนบ้านาแมต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- Cornbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Test** (5th ed.). New York: Harper Collins.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา ศษ.ม.หลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง อาจารย์ผู้สอน
วิทยฐานะ -
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมภา พลอยโสภณ
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
วุฒิการศึกษา ศษ.ม.จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
ตำแหน่ง รองคณบดี
วิทยฐานะ -
3. ดร.ณัฐวดี สัมไพ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ พะเยา
วุฒิการศึกษา กษ.ม. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยคณบดี
วิทยฐานะ -

ภาคผนวก ข ผลการตรวจวัดความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

ข้อคำถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของ
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ประกอบด้วย
ข้อคำถาม 5 ด้าน

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
1. ด้านความพอเพียง						
1.1	ครู บุคลากร และนักเรียนมีการดำรงชีวิต พอเพียงตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช โดยใช้จ่ายพอประมาณให้ เหมาะสมกับตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ	1	1	1	1	สอดคล้อง
1.2	โรงเรียนการจัดฝึกอบรมแก่บุคลากร ในโรงเรียนเพื่อให้รู้จักความพอดี พอเหมาะ ในการดำเนินชีวิต	1	1	1	1	สอดคล้อง
1.3	โรงเรียนมีการดำเนินการตรวจสอบการ ทุจริตในองค์กรอยู่เสมอ	1	1	1	1	สอดคล้อง
1.4	โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการ ตรวจสอบและดำเนินการในด้านการใช้ จ่ายด้วยความยุติธรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
1.5	โรงเรียนมีการดำเนินการจัดตั้ง คณะกรรมการในการดำเนินงานโรงเรียน คุณธรรมด้านความพอเพียงอย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
2. ด้านความกตัญญู						
2.1	โรงเรียนมีการจัดอบรมเพื่อปลูกฝังการ รู้จักความกตัญญูกตเวทียอย่างน้อยภาค เรียนละ 2 ครั้ง	1	1	1	1	สอดคล้อง
2.3	ผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียน ปฏิบัติ ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานด้านความกตัญญูได้	1	1	1	1	สอดคล้อง
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต						
3.1	โรงเรียนมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนา เจตคติที่ดี ให้แก่ นักเรียนเพื่อพัฒนา ตนเองในด้านความซื่อสัตย์สุจริต	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.2	โรงเรียนมีกระบวนการเพิ่มพูน ประสบการณ์ความรู้ด้านความซื่อสัตย์ สุจริตในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.3	โรงเรียนมีการจัดให้นักเรียนเข้าร่วมการ อบรม สัมมนาเพื่อปลูกฝังเจตคติเกี่ยวกับ ความซื่อสัตย์สุจริต	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.4	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนนำ ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วม อบรมปลูกฝังเจตคติเกี่ยวกับความ ซื่อสัตย์สุจริตมาพัฒนาโรงเรียนให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.5	โรงเรียนผ่านการประเมินคุณธรรม และมี ความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงาน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
4. ด้านความรับผิดชอบ						
4.1	โรงเรียนมีกระบวนการดูแลมอบหมายงาน โดยประเมินได้จากการสังเกตด้านความรับผิดชอบได้	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.2	โรงเรียนมีการส่งเสริมโดยการจัดอบรมเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่ให้แก่บุคลากร	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.3	โรงเรียนได้จัดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีในการปฏิบัติงานที่เกิดจากความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.4	โรงเรียนมีการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในบทบาท และหน้าที่ของให้แก่บุคลากรในโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.5	โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.6	โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาต่อไป	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.7	โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเคารพกฎเกณฑ์กติกา โดยมีหลักฐานการประเมินอย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
5. ดานอุดมการณ์คุณธรรม						
5.1	โรงเรียนมีการเสริมสร้างหลักธรรมมาภิบาลให้แก่บุคลากรในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.2	โรงเรียนมีวิธีการในการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความยุติธรรมเสมอ	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.3	โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติงานด้วยความร่วมมือร่วมใจกันมุ่งมั่นให้ระบบการศึกษาของชาติ ดำเนินไปด้วยความมั่นคง ยั่งยืน ด้วยจิตสำนึก ทศนคติ พฤติกรรมที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม พร้อมทั้งใช้หลักการให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.4	โรงเรียนมีคู่มือ/แนวปฏิบัติ/เอกสารโรงเรียนคุณธรรม ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.5	โรงเรียนมีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามคู่มือ/แนวปฏิบัติ/เอกสาร ของโรงเรียนคุณธรรม ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.6	โรงเรียนมีการสำรวจความคิดเห็นด้านความโปร่งใส ความเป็นธรรมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.7	โรงเรียนมีการรายงานผลการปฏิบัติงาน และมีการเผยแพร่สู่ สาธารณชน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

.....

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ
และปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

โปรดอ่านคำชี้แจงของแต่ละตอนก่อนลงมือทำ และขอความกรุณาตอบคำถาม
ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา เพราะถ้าตอบ
ไม่ครบทุกข้อ จะทำให้แบบสอบถามฉบับนี้ไม่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ โดยผู้วิจัย
จะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

() ผู้บริหาร

() ครู

2. ขนาดของสถานศึกษา

() ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1 – 1,500 คน)

() ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป)

รายการประเมิน	ระดับสภาพ การดำเนินงาน โรงเรียนคุณธรรม					ระดับปัญหา การดำเนินงาน โรงเรียนคุณธรรม				
	5	4		5	4		5	4		5
5.2 โรงเรียนมีวิธีการในการ ประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยความยุติธรรมเสมอ										
5.3 โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติงาน ด้วยความร่วมมือร่วมใจกันมุ่งมั่นให้ ระบบการศึกษาของชาติ ดำเนินไป ด้วยความมั่นคง ยั่งยืน ด้วยจิตสำนึก ทัศนคติ พฤติกรรมที่เต็มเปี่ยมด้วย คุณธรรม และจริยธรรม พร้อมทั้งใช้ หลักการให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วม ร่วมรับรู้										
5.4 โรงเรียนมีคู่มือ/แนวปฏิบัติ/ เอกสารโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.										
5.5 โรงเรียนมีการปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามคู่มือ/แนวปฏิบัติ/เอกสาร โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.										
5.6 โรงเรียนมีการสำรวจความพึง พอใจด้านความโปร่งใส ความเป็น ธรรมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย										
5.7 โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงาน และมีการเผยแพร่สู่ สาธารณชน										

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

นางสาวภทรภรณ์ บุญยงค์

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ภาคผนวก ง เอกสารรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา UNIVERSITY OF PHAYAO HUMAN ETHICS COMMITTEE 19 หมู่ 2 ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 58000 เบอร์โทรศัพท์ 05448 6886	
เอกสารรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัย	
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการให้การรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากลได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP และ 45CFR 46.101(b)	
ชื่อโครงการ	: การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอเมืองลำปาง ลำปาง : A Study of the Condition and Problems of the Moral School Operations of Schools under the Secondary Education Service Area Office Lamphun
เลขที่โครงการวิจัย	: UP-HEC 2.1/028.06
ผู้วิจัยหลัก	: นางสาวพรพรรณ บุญยงค์
สังกัดหน่วยงาน	: วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภา อำนวยวัฒน์
สังกัดหน่วยงาน	: วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ลงนาม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัยทิพย์ เสมษะอึ้ง) ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ตำแหน่งมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	
วันที่รับรอง : 7 พฤศจิกายน 2565	
หมายเหตุ	1. ไม่ต้องส่งรายงานความก้าวหน้า 2. ส่งรายงานปิดโครงการเมื่อสิ้นสุดการศึกษา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ภทรภรณ์ บุญยงค์
วัน เดือน ปี เกิด	16 พฤษภาคม 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดตาก
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2561 ค.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	34 หมู่ 2 ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง 52180
ผลงานตีพิมพ์	ภทรภรณ์ บุญยงค์ (ผู้บรรยาย). (30 เมษายน 2566)การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน. ใน การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 9 (หน้า 1141-1152). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

